Staatstoezicht op de Mijnen
Ministerie van Economische Zaken en Klimaat

> Retouradres Postbus 24037 2490 AA Den Haag

Staatstoezicht op de Mijnen

Bezoekadres
Henri Faasdreef 312
2492 JP Den Haag

Postadres
Postbus 24037
2490 AA Den Haag

T 070 379 8400 (algemeen)
F 070 379 8455 (algemeen)

info@sodm.nl
www.sodm.nl

Behandeld door

T

Ons kenmerk
20154696

Uw kenmerk

Bijlage(n)

Aan de bestuurders van het Bestuurlijk Overleg Groningen

Datum 28 mei 2020
Betreft Urgentie benutten nieuwe inzichten per 1 juli 2020

Geachte bestuurders,

Met urgentie vraag ik uw aandacht voor het zo spoedig mogelijk benutten van nieuwe inzichten in de versterking van gebouwen in Groningen, zowel nu als in de toekomst. Aanleiding hiervoor is mijn constatering dat er nog geen besluit is genomen over invoering van de nieuwe inzichten, terwijl deze invoering, conform mijn advies van 29 januari jongstleden[1], wel voorzien is per 1 juli 2020. Het is naar mijn oordeel van belang dat de minister van EZK nu op zo kort mogelijke termijn zijn veiligheidsbeleid aanpast, opdat de uitvoering van de versterkingsoperatie per 1 juli deze nieuwe inzichten benut.

Ik kan mij voorstellen dat er aarzeling aanwezig is in de regio om de methodiek waarmee gebouwen op veiligheid beoordeeld wordt aan te passen. De voortgang van de versterking is immers nog steeds onvoldoende. Deze beperkte voortgang doet het toch al beperkte vertrouwen in de versterkingsoperatie en daarmee in de overheid geen goed. Dit ondermijnt bovendien ook het vertrouwen van burgers in de ingewikkelde techniek die noodzakelijk is om de risico's te bepalen en gebouwen op veiligheid te beoordelen. Daarbij komt de vraag op waarom de woning van de ene burger met een oudere methodiek van beoordelen versterkt moet worden, terwijl de woning van een ander op grond van de nieuwere methodiek niet versterkt zou moeten worden? Dat wordt door sommigen als een onrechtvaardige ongelijkheid ervaren.

Hoewel ik begrip heb voor de genoemde aarzelingen, acht ik het niet benutten van de nieuwe inzichten onverstandig en ten nadele van de veiligheid in de regio. De zo spoedig mogelijke uitvoering van de versterkingsoperatie is een maatregel gericht op veiligheid. Mede om die reden heb ik een jaar geleden geadviseerd deze operatie als een crisis aan te pakken. Dat neemt niet weg dat er andere eveneens relevante maatschappelijke doelen zijn, zoals de ontwikkeling van het gebied. De legitieme overwegingen in dat kader kunnen naast het belang van veiligheid staan, maar mogen niet ten koste gaan van veiligheid. De versterkingsoperatie moet ertoe leiden dat iedereen in het gebied dezelfde veiligheid gegeven wordt als elders in Nederland.

[1] "*Advies over de versterkingsopgave en de versnellingsmaatregelen*", rapport van SodM, 29 januari 2020

De belangrijke veiligheidsmaatregel om de gaswinning af te bouwen leidt tot een afnemende dreiging, en daarmee dat over de tijd steeds minder versterkt moet worden. Dit vergt heldere en voortdurende uitleg en communicatie, die naar mijn indruk nog onvoldoende plaatsvindt. Ik adviseer u allen met klem deze communicatie met meer intensiteit ter hand te nemen.

Hierna geef ik eerst een korte toelichting op het belang van het benutten van bestaande nieuwe inzichten, waarbij ik verwijs naar mijn eerdere adviezen hierover. Vervolgens bespreek ik kort het belang van het benutten van de nog te verwachten toekomstige nieuwe inzichten.

1. Benutten bestaande nieuwe inzichten

In mijn advies van 26 juni 2019[2] en 10 oktober 2019[3] vroeg ik aandacht voor het van belang om nieuwe inzichten snel te verwerken in de Nederlandse Praktijkrichtlijn 9998:2018 (hierna: NPR), zodat de laatste inzichten in de afnemende seismische dreiging en alle beschikbare kennis over Groningse gebouwen in de praktijk worden benut.

In het eerder genoemde advies over de versterkingsopgave en de versnellingsmaatregelen van 29 januari 2020, heb ik aangedrongen om ervoor te zorgen dat uiterlijk per 1 juli 2020 gebouwen beoordeeld worden mede op basis van de hierboven genoemde nieuwe inzichten.

Het geven van versterkingsadviezen die gebaseerd zijn op verouderde inzichten in plaats van de nieuwste inzichten, leidt ertoe dat er vanuit het oogpunt van veiligheid onnodig versterkingswerk aan woningen verricht gaat worden wat, gegeven de beperkte capaciteit van de versterkingsoperatie, naar verwachting tot vertraging leidt voor versterkingsactiviteiten die vanuit het oogpunt van veiligheid wèl noodzakelijk zijn. Ook kunnen de genoemde onnodige ingrepen in woningen voor bewoners onwenselijk zijn en het vertrouwen van burgers in de overheid verder doen dalen. Nu er nog geen besluit genomen is over het benutten van de nieuwe inzichten per 1 juli, wordt de besluitvorming hierover niet alleen belangrijk maar ook urgent.

[2] "*Voortgangsverslag van de versterking huizen en afbouw van de gaswinning in Groningen",* rapport van SodM, 26 juni 2019

[3] "*Advies over te gebruiken tijdvak bij de beoordelingen i.h.k.v. NPR:2018*", brief van SodM, 10 oktober 2019

Zoals ook beschreven in het advies van 29 januari jongstleden, gaat het nu om de twee inzichten die reeds beschikbaar zijn en uiterlijk 1 juli opgenomen moeten zijn in de beoordelingsmethode:

1) Het versnelde afbouwpad waartoe het kabinet afgelopen september besloten heeft. De dreigings- en risicoberekeningen zijn inmiddels uitgevoerd op basis van dit besluit. De uitkomsten van deze berekeningen worden nu omgezet naar de dreigingskaarten en rekentools (de zogenaamde NEN-webtool) waarmee gebouwen beoordeeld kunnen worden op basis van de NPR9998, versie 2018. Naar verwachting zullen deze tijdig beschikbaar zijn;
2) De vorig jaar beschikbaar gekomen verbeterde inzichten met betrekking tot het uit-het-vlak gedrag van metselwerk wanden. Deze inzichten kunnen opgenomen worden in een aangepaste NPR9998 versie, danwel – mocht dit niet vóór 1 juli gerealiseerd kunnen worden – tijdelijk toegevoegd worden aan het veiligheidsbeleid in aanvulling op de bestaande NPR9998.

2. Toekomstige nieuwe inzichten

De afbouw van de gaswinning en de kennisontwikkeling gaan intussen in verder. Het ACVG advies[4] van 27 mei 2020 geeft verschillende punten aan ter verbetering van zowel HRA als NPR. SodM zal in juni 2020 in haar advies over HRA en NPR een aantal noodzakelijke verbeteringen toevoegen aan beide methoden. Indien zou blijken dat de geadviseerde verbeteringen significante invloed hebben op de beoordelingen van de veiligheid van de gebouwen, dan zal het opnieuw vanuit het oogpunt van veiligheid belangrijk zijn om ook deze nieuwe inzichten op te nemen in het veiligheidsbeleid. Op grond van mijn begrip van de genoemde adviezen voor verbetering en de onderliggende analyses, houd ik er rekening mee dat de geadviseerde verbeteringen daadwerkelijk significante invloed kunnen hebben op de beoordeling van gebouwen.

Om die reden wil ik u adviseren niet te besluiten om de beoordelingsmethodiek zoals die per 1 juli zal gaan gelden 'te bevriezen'. Hierop is door sommigen gewezen als een wenselijke route voorwaarts. Een dergelijke route zou echter afbreuk kunnen doen aan de op veiligheid gerichte versterkingsoperatie.

Ik begrijp dat het ongemakkelijk is en mogelijk ook weinig vertrouwenwekkend kan overkomen als veiligheid tot stand moet worden gebracht met methodieken die over de tijd veranderen omdat er nieuwe inzichten zijn ontstaan. In de versterkingsoperatie wordt vastgehouden aan het principe dat een eenmaal beoordeelde woning ook, als de bewoner dit wil, op basis van die toenmalige beoordeling versterkt wordt – ongeacht nieuwe inzichten.

[4] "*Gebruik NPR en HRA*", rapport van ACVG, 27 mei 2020

Hiermee wordt in de huidige praktijk al in enige mate stabiliteit en voorspelbaarheid geboden. Vervolgens wil ik niet uitsluiten dat, nu de gaswinning versneld naar nul wordt gebracht èn mogelijk gaandeweg 2020 en 2021 de belangrijkste nieuwe inzichten te verwachten zijn, eind 2021 mogelijk wel een bevriezen van de beoordelingsmethode overwogen kan worden.

In het licht van de aard, het belang èn urgentie van het onderwerp kan ik mij de wenselijkheid voorstellen van een nadere toelichting op het bovenstaande. Ik zou u dan ook willen vragen om tijdens uw aankomende overleg, het Bestuurlijk Overleg Groningen, begin juni in de gelegenheid gesteld te worden hierop een toelichting te geven.

Hoogachtend,

ir. T.F. Kockelkoren MBA
Inspecteur Generaal der Mijnen